

CENA
EGZEMPLARZA **10.**

KRAKOWSKI

CENA
EGZEMPLARZA **10.**

KURIER WIECZORNY

Niezależny organ demokratyczny

Adres redakcji i administracji: Kraków, ul. Mikołajska 3. Tel. Nr. 164-20. Redaktor naczelny i odpowiedzialny przyjmują w urydy i płatki od godz. 18—19. Sekretarz redakcji przyjmuje wczesanie od godz. 18—19 z wyjątkiem niedzieli. Niesamowitonych artykułów nie honorujemy. Redaktor naczelny: BOGUMIŁ REMBOWSKI

Nr 118 181

Kraków sobota 18 września 1937 r.

Rok 1

KRWAWY NAPAD BANDYTÓW na eskortujących ich policjantów

Nowe morderstwo. Świeże trupy na ulicach Krakowa. Policja walczy z bandytami, którzy ranią przechodniów. Kilkanaście trupów zabitych policjantów i cywilnych przechodniów.

Sensacja! Morderstwo! Panika!

Oto nieskoordynowane pogłoski po rannych godzin, podawane z ust do ust.

Powoli jednak wyłania się wstrząsająca, krwawa prawda rannego wypadku.

Oto dwaj posterunkowi PP. III. Ko misariatu przy ul. Łobzowskiej, a mianowicie Hołda Ludwik i Kopaczynski Stanisław otrzymali polecenie udania się na ul. Czarnowiejską l. 5, celem aresztowania poszukiwanego oddawna pewnego złoczyńcy.

Po przybyciu na miejsce nie znaleźli poszukiwanego, natomiast natknęli się na jakiegoś podejrzanego osobnika, nie posiadającego przy sobie żadnych dokumentów. Na zapytanie policjanta osobnik ów świadczył, że nazywa się Ryszard Brenner lat 26 i mieszka przy ul. Wielickiej 23 i że znalazł się na ul. Czarnowiejskiej przypadkowo.

Obaj policjanci zatrzymali rzekomego Brennera i odprowadzali go do komendy policji przy ul. Siemiradzkiego, celem sprawdzenia jego tożsamości.

W chwili, gdy już znaleźli się nieomal przy bramie komendy, nagle bandyta wydobył z kieszeni rewolwer i oddał do policjantów kilka po sobie następujących, szybkich strzałów. Jedna z kul trafiła śmiertelnie w serce post. Kopaczynskiego, tak że runął bez życia na ziemię. Następnie złoczyńca kilkakrotnie strzelił do post. Hołdy i począł uciekać w stronę ul. Lenartowicza, gdzie natknął się na platformę rozwożącą mięso, własność rzeźnika Synowca, wskoczył na kozioł steroryzował woźnicę i podciągwszy konia zaczął uciekać w stronę Błoń i Sikornika.

Na odgłos strzałów policjanci pełniący dyżur w komendzie, wszczęli natychmiastowy pościg, posilkując się napotkanym po drodze samochodem.

Po drodze bandyta gęsto się ostrze liwał. Policjanci również gęsto odpowiadali strzałami. I tak trwał ten ma kabryczny pościg ulicami wiodącymi w stronę Błoń.

Przy czym do pościgu przyłączyła się samorządnie pewna część przecho-

dzącej publiczności cywilnej.

W ul. Król. Jadwigi samochód policyjny wyprzedził wóz bandyty i u stawił się w poprzek drogi. Bandyta niezrażony przeszkodą, zasypał samochód gradem kul. Następnie zesko czył z kozła i począł uciekać ulicą Król. Jadwigi w stronę Kopca Ko ściuszkii. Tu napotkał na nową przeszkodę. Zabiegli mu drogę zaalarmowani żołnierze z koszar mieszczących się na Kopcu.

Bandyta skrył się teraz w krzakach strzelając dalej do policji, aż wreszcie trafiony celnym strzałem jednego z policyjnych karabinów, runął trupem w gęste zarośla.

Na miejsce zjechały władze z prokuratorem i sędzią śledczym na cze-

le, celem zbadania tożsamości bandyty.

Zabitego posterunkowego Kopaczynskiego oraz ciężko rannego post. Hołdę jak również biorącego udział w pościgu szofera policyjnego Dębkowskiego Bronisława przewieziono do szpitala.

Zabity bandyta jest 30-letnim mężczyzną o rudawych włosach, gładko ogolonej twarzy, ubrany w brązowy garnitur.

Rannych posterunkowych odwiedzili w szpitalu św. Łazarza starosta grodzki mgr Wolaniecki oraz zastępca komendanta PP. na m. Kraków, nadkomisarz Sienkiewicz.

Straszliwy chaos międzynarodowy

Paryż. (Tel. wł.) — Dawno już sytuacja międzynarodowa nie była tak zawiślana jak obecnie. Stracono po prostu nadzieję na znalezienie wyjścia z impasu dyplomatycznego. Od roku krew leje się w Hiszpanii, od miesiąca — w Chinach, a wszystkie niemal rządy przyglądają się temu, może nie tyle bezczynnie, co bezsilnie. Nietylko całkowita dezorganizacja, lecz paraliż najlepiej charakteryzuje obecne położenie rzeczy na świecie.

W tych mniej więcej słowach wyraża się były minister Frossard w dzienniku „Homme Libre“.

Mównica Ligi Narodów zawsze skwapliwie wyokrztystowana, dziś jest pustkami. Nikt nie chce wstępować na trybunę, nie ma odwagi poruszać ani jednej ze spraw palących.

Prof. JULIA PELZLING SCHÖNWETTEROWA

dypl. abs. Konserwatorium krak., abs. Konserwatorium we Wiedniu, udziela lekcji gry na skrzypcach. — Zgłoszenia: ul. Batorego 23 m. 4, tel. 131-91.

Podobno Eden i Delbos, czekają na wyniki spotkania Hitlera z Mussolinim, aby bardziej dokładnie poznać plany i ich intencje.

Równocześnie dzieje się nie lepiej i na samej osi Rzym—Berlin.

Publicysta francuski, który zna naj lepiej tajniki dyplomacji hitlerowskiej, gdyż przewodniczył komitetowi „Francja—Niemcy“, p. de Brinon zapewnia „Information“, że Hitler nie chce za żadne skarby angażować się głębiej w mrowisku hiszpańskim i że kilkakrotnie nawoływania Włoch o pomoc spotykały się z odmową w Berchtesgaden. Tym się

tłumaczyć też ma tak nikły bilans zjazdu norymberskiego, na którym nie zapadły żadne sensacyjne uchwały, lecz który w ogóle w niczym nie przyczynił się do wyjaśnienia sytuacji.

W ostateczności mówi się, że pewne ważne decyzje zapadną podczas spotkania Hitlera z Mussolinim. Wzajemnie za bardziej aktywny udział Niemiec w Hiszpanii, Włochy jakoby

Kupuj radio u fachowca

gdyż tylko wówczas masz pewność rzetelnej obsługi. Pełną gwarancję sprawnego działania daje radio nabyte w znanej solidnej firmie

„RADJOFON“

Kraków, Rynek Gł. 5. — Tel. 158-06.

W stosownym
CZASIE
KUPUJĄC
KWIATY
ZYSKASZ
POWODZENIE
Palais de Fleurs
KRAKÓW, UL. WISŁA 2
TEL. 135-72

Bezczelne włamanie do składu radiowego w Krakowie

W dzisiejszych godzinach porannych nieznani sprawcy po wycięciu szyby wystawowej włamali się do składu radioaparatów i rowerów firmy Krischer w Krakowie ul. Zwierzy niecka l. 6.

Sprawcy niezauważeni przez niko-

go po zabraniu pewnych drobiazgów widocznie spłoszeni przez kogoś znikli bez śladu.

Firma Krischer oblicza poniesione szkody na około 1000 złotych.

Jak się dowiadujemy, policja już jest na tropie sprawców.

Delegacja polska na pogrzeb prez. Masaryka

Warszawa. PAT. — Na uroczystości pogrzebu prezydenta Masaryka została wyznaczona delegacja w następującym składzie: poseł nadzwyczajny i minister pełnomocny w Pradze dr Kazimierz Papee w charakterze delegata specjalnego i szef kancelarii cywilnej pana Prezydenta Rzeczypospolitej p. minister Łepkowski.

Warszawa PAT. — W odpowiedzi na depeszę kondolencyjną pana Prezydenta Rzeczypospolitej prezydent republiki czechosłowackiej przesał pod adresem pana Prezydenta Mościckiego telegram treści następującej:

Bardzo wdzięczny za wyrazy szczerej sympatii, które Wasza Ekscelen-

cja nadełała w związku z naszą żałobą państwową, pragnę przesać mu moje najszczerze podziękowanie.

Konsulat republiki czechosłowackiej w Krakowie zawiadamia, iż we wtorek dnia 21 bm. z powodu pogrzebu prezydenta T. G. Masaryka nie będzie urzędował.

Stoje do konfitur

1/4 ltr. 1/2 ltr. 3/4 ltr. 1 ltr. 1 1/2 ltr. 2 ltr.
— .10 — .15 — .18 — .20 — .25 — .30

poleca **J. Diener** Kraków 20
Szewska

SWETRY
Juliusz NACHT, Kraków STRADOM 5

Dekompozycja w obozie endeckim

Nazywamy to delikatnie: dekompozycja, choć w rzeczy samej należałoby powiedzieć: endecy biorą się wzajemnie za łby!

„Nowy Kurier“, organ Naprawy, donosi, że Stronnictwo Narodowe koło łazarskie, że w okólniku swoim podaje, że kilku niedawno bardzo czynnych działaczy, wykluczono z partii. Między innymi: Ludwika Ławniczaka, majora rezerwy z Torunia, Józefa Mazura b. posła na Sejm z Grudziądza i innych. Ponadto okólnik awizuje wykluczenie szeregu członków z Łazarza w Poznaniu. W zaleceniach organizacyjnych „zarządzenie“ stwierdza, że „wśród członków dużo jest takich, którzy nie przychodzą ani na zebrania, ani nie biorą żadnego udziału we wspólnych wystąpieniach, uważając, że spełnili swój obowiązek, gdy zapłacili swoją składkę miesięczną, niejednokrotnie zbyt niską w stosunku do dochodu!“

Jak widzimy ludzie w bardzo tani sposób, bo nie odpowiadający dochodom, okupują swoją przynależność do Stronnictwa Narodowego. Widocznie mają dość mędrkowania i hasel endeckich. Nie chcą, by po ich karkach rozmaici Bieleccy spinali się w górę. Dają temu wyraz w krytykowaniu i złorzeczeniu na przywódców i dlatego wyklucza się ich z partii. Do głosu dochodzą młodzi palkarze, którzy szczególnie w jesieni, gdy otwierają się bramy uniwersyteckie, są bardzo głośni i bohatersey. Gdyby nie ci, nikłby nie wiedział o endecji. Prasa endecka uprawia znaną zasadę: wola, łapać złodzieja... Bo chcąc zatuszować, co się u niej w rodzinie dzieje, zamiast pisać o „dekompozycji“ własnego, skrachowanego obozu, rozpisuje się o trudnościach konsolidowania zjednoczenia demokratycznego; ogłasza ankiety na temat tego, kto stanie na jego czele.

A tymczasem rozkład własnego kra-

miku, staje się z dnia na dzień widoczniejszym. I, rzecz zrozumiała: im bardziej ten rozkład się pogłębia i rozszerza tym głośniejsza prasa endecka atakuje Demokrację. Ale nie zakrzyczy kłótni we własnej rodzinie, nie zażegna burzy, którą przygotowują doły endeckie na najbliższy zjazd, który ma dokonać wyboru przewodniczącego Stronnictwa.

Pan Dmowski widząc, że jego dzie-

ło idzie na marne, próbuje lansować na to stanowisko dr. Bieleckiego, ale konkurencji nie zasypiają gruszek i kopią co sił starczy, dolki pod pupilem p. Dmowskiego. Panuje więc rogardjasz gwałt i rwetes w rodzinie endeckiej, która z miesiąca na miesiąc odkłada termin sądowego zjazdu, w obawie, by zjazd ten nie stał się gwoździem do trumny.

Oenerowcy patrząc na to widowi-

sko starych, zacierają z radości ręce, zapominając, że sami skończą tak samo, jak ich mistrzowie i nauczyciele.

Na tej „dekompozycji“ endeckiej, która jest wynikiem „Ideowej“ wartości obozu prawicowego, skorzysta obóz demokratyczny.

I nad tym najbardziej boleje prasa endecka!

Ale udaje, że tego rozbicia endeckiego nie widzi. Woli rozpaniętywać o trudnościach zjednoczenia demokracji.

Można i tak.

Ster.

Reasumując:

dażeń ludzkości, siejąc ziarno nienawiści i zamętu.

Konferencja w Nyon trwa. Pesymiści — głowa do góry! Jest jeszcze tyle, tyle małych, cichych i „uroczo połączonych“ miejscowości w Alpach lub na wysepkach włoskich, gdzie można serdecznie i mile pogwarzyć...

A teraz: z naszego podwórka. Wolać o demokratyczne wybory rozbrzmiewa coraz potężniej. Inicjatywa naszego pisma zyskała aplauz szerokich sfer społeczeństwa i jest komentowana coraz życzliwiej. Możliwość utworzenia Frontu Demokratycznego niepokoi bardzo żywo totalniacką i totalizusowską prasę. Demokracja, jak wiadomo, jest to twór powstały ze skrzyżowania żydo-komuny z masonerią. Nabieranie „na żydo-komunę“ już nie popłaca. Nuże więc z dnem świecącej beczki masonerii! Idiotyzmami konsekwentnie karmiony czytelnik „A. B. C.“ czy „Mercuriusza“ strawi jeszcze jedną dawkę. Ostrzegamy jednak: nie każdy. Bo są już tacy (nie dawno jeszcze zagorrali wielbiciele wymienionych pism), na których ten temat nie robi zgola-

wrażenia i działa, jak bardzo brodaty dowiec.

Ale, jak się rzekło, duumvirt za przysiężonych znawców masonerii z przybudówkami chce jeszcze raz grać na wyświechtaną kartę przy zwalczaniu demokracji. Trąbi więc ostatnio o inwazji masonerii w szeregi harcerstwa i innych związków młodzieżowych. Prosimy o szczegóły niesamowitego odkrycia. Cześciej gadanie mamy dość. A monopol nad nią dźrzy A. B. C.!

Zreasumujmy: Klimat rozgrywek politycznych obfituje w coraz żywsze wyładowania. Batale są rozgrywane z wielką zaciekłością, choć narazie bardzo przypominają niedawne manewry Armii Polskiej. Tu i tam walczą się ślepymi nabojami. I tu i tam wszystko jest tylko próba sił.

J. M.

TEN KTÓRY ODSZEDŁ, nie ma sobie równego

Przemówienie żałobne premiera Hodży transmitowane było przez wszystkie rozgłośnie radia czechosłowackiego. Przemówienie to przynosimy w streszczeniu.

Tłumiać sam w sobie silne wzruszenie, proszę, aby w tych chwilach wszyscy starali się stłumić ból z powodu straty tego najdroższego i najlepszego co republika posiadała. Nie musimy się wstydzic — mówił dalej premier — ani nie wstydzimy się za swe wzruszenie — każdy z nas ma swe wspomnienia o tym, który teraz nam odszedł i wspomnienia te zachowa na całe życie!

Trzy lata walczył ze śmiercią. Z wszystkich twardech bojowników tylko ten najtwardszy mógł prowadzić swą walkę przeciw prawu natury z taką nieugiętością. Trzy lata i to na najwyższych granicach wieku ludzkiego. Także jego drużyna potrafiła się bronić przed śmiercią — ale oni wszyscy byli młodszy: Szwehla — Raszin. Kramar — Tusar. Jednak ten, który obecnie walkę stoczył, nie ma sobie równego.

Na początku było pamiętne słowo Palackiego: Kiedykolwiek zwyciężaliśmy, działało się tak zawsze dzięki przewadze ducha, a nie siły fizycznej, a młody profesor wezwał do walki duchowej całą generację, która tak ciężko i niechętnie żegnała się z okresem romantyzmu narodowego, gubiącego się w mistycyzmie.

W całym narodzie wyrastał nowy świat myślowy jako odbicie wspaniałej przeszłości narodowej a zarazem napełniający się nową treścią dążeń i usiłowań szerokich i coraz szerszych warstw wszelkiego ludu. Odświeżała się nauka i literatura.

Świeżą treścią społeczną wzbogaciła się idea narodowa a zarazem także polityka. Z rewizją czeskiego prawa państwowego łączą się dążenia młodej demokracji słowackiej w szczęśliwej syntezie, a to już półtora dziesiątka lat przed wojną światową w jednolitą, kulturalną i polityczną bazę, na której następnie rozrasta się idea przyszłej odbudowanej państwowości czechosłowackiej. Analiza wnika w ten sposób do ortodoksji ideowych systemów społecznych i swą duchową przewagą pokonuje historyczny materializm tak samo jak już zreformowała nacjonalizm romanetyczny. I to nie tylko w kraju, ale u Słowian wokoło, z którymi tworzy potem podstawy słowiaństwa, pojmowane demokratycznie.

Tu następuje odrazu cała gama powstania politycznego: proces zagrzebki, proces Friedjunga, Aehrenthal. Jest to rewolta moralna, duchowa, ale prowadząca potem do rewolty politycznej a następnie już stopniowo do zawrotnych wyżyn.

Pewnego dnia profesor przekracza granice a z nim opuszcza starą rzeczą jej historyczne szczęście. Staremu cesarstwu i Habsburgom wypowiada wojnę nowy nieprzyjaciel, jeden człowiek przeciw wiekowemu systemowi. Droga prowadzi stromo w górę. Jak pokona przeszkody profesor swą zbroją ducha? Spokojnie, świadomy swej prawdy, kroczy dalej. Genewa, potem Londyn, Paryż, Ki-jów, Zborów. To już nie jest rozwój, to jest wzlot, to już nie jest napięcie całej osobowości — tu na kartę stawia się wszystko. Bronią ducha już walczone i zwyciężane. Czyż ten czołowiek ideałów humanizmu sięgnie po broń z żelaza i stali? Czy spojrzenie

w dal utkwii na postaci Chelczyckiego? Wielki humanista stacza z sobą ciężką walkę wewnętrzną.

Nie, nie może być długich wahań. Jeśli ideał ludzkości był zaatakowany trzeba go bronić chociażby żelazem i stalą. Nie może, nie śmie, ani też nie chce stać się wódz narzędziem doktryn. Musi je opanować. Z profesora już dawno stał się mąż stanu, wódz a to także wódz legionów.

Profesor przyjął chrzest krwi, a potem już do końca swej prezydentury nie wyrzeka się swego mundurku legionowego. Owszem, jaki byłby to humanista, gdyby swego humanizmu nie poparł palcatem Ziżki. Teraz droga prowadzi już po wyżynach. Najpierw Chicago, potem już Waszyngton, spotkanie z Wilsonem. Wszystko jest przygotowane do powalenia państw centralnych i starego systemu. A w kraju naród pozostał wiernym sobie. Jego akcja w kraju prowadzona jest równolegle z akcją w zagranicy. A potem szczyt i cel cudownej drogi — 20 grudnia wjeżdża prezydent do swej republiki, do swej siedziby, syn robotnika do zamku królów czeskich, a także do grodu obcych cesarzy i książąt, u których ojciec własny był stangretem. To jest właśnie zmiana systemu w Europie.

Jak jesteśmy mu wdzięczni za jego wewnętrzny rozwój do humanisty do dowódcy wojsk, jak jesteśmy mu wdzięczni za ofiarność, z jaką ten ideolog demokracji przysposabiał się do demokracji praktycznej. Demokracja czechosłowacka, o ile sama zabezpieczy się chciała przed negatywnymi wahaniami własnych składników, musiała sama nakazać sobie bezwzględność karność a że karność tę przyjmuje, jest tylko jej szczęściem.

Masaryk nie może przywłaszczyć sobie żaden kierunek ideologiczny ani żadna grupa społeczna czy polityczna. Jego obraz ideowy przedsta-

wia wartościowe pierwiastki wszystkich sił twórczych naszego ludu. Masaryk to Czechosłowacja. Jakie to szczęście mieć w okresie przeradzania się Europy na czele Masaryka, który stwarzał w sobie i swym ludzie wartości, którymi przyczynić było się można do budowy Europy nowej, a to nie tylko pod względem politycznym, ale i moralnym.

Masaryk był jakoby filarem duchowego mostu między zachodem i wschodem a także pośrednikiem duchowym między dwiema kulturami, jakie obok siebie rozwijają się w Europie środkowej, kulturą niemiecką i kulturą słowiańską. Jak oddziaływać będą te dwa światy, leżące obok siebie, na historię cywilizacji i ludzkości? Jest to bowiem najczulszy odcinek umysłowości i cywilizacji współczesnej. Masaryk, aczkolwiek orientacja jego była anglosaska, był jednym z najpewniejszych czynników spokoju i spokojnej, twórczej współpracy kulturalnej świata niemieckiego i słowiańskiego.

Przed trzema laty po raz pierwszy zgłosiło się u Masaryka nieubłagane prawo natury. Masaryk nie mógł pogodzić się myślą, że jego Republika Czechosłowacka miałaby mieć 85-letniego prezydenta, którego zdrowie jest zachwiane. Z pośród wszystkich głów państwa na świecie, jedynie Masaryk mógł powiedzieć:

„Jeśli Bóg pozwoli, jeszcze chwilę będę mógł na was patrzeć, jak to prowadzicie“.

Wszyscyśmy go rozumieli. My wszyscy, cały lud republiki, znaleźliśmy się przed próbą: czy potrafimy zachować karność narodową w chwili która na długi czas i czas krytyczny decydować miała o zdolności do trwałego porozumienia politycznego a więc o zasadach i przyszłości państwa. Egzamin ten zdaliśmy wyśmienicie.

List z Katowic

CELOWA PROPAGANDA ŚLĄSKA

Śląsk był dotychczas pod względem turystycznym zupełnie niedoceniany. Krajobraz kontrastów (Śląsk czarny i zielony), jeden z najciekawszych w Polsce, nie miał prawie żadnych odpowiednich przewodników, którzyby zapoznawali turystów z pięknem ziemi śląskiej.

Obecnie wszystko zmienia się na lepsze — a duża w tym zasługa mgr. Jacka Wnęk, kierownika Woj. Zw. Propag. Turyst. — P. Wnęk, harcerz, doskonały turysta, który odwiedził prawie całą Polskę i odbył szereg wycieczek do krajów europejskich oraz Ameryki — dobrze się zasłużył Katowicom. Jako kier. biura propagandy — zorganizował kurs przewodników turystycznych, przyczynił się do wydania prospektu turyst. Śląska Przemysłowego i zainicjował akcję w sprawie budowy domu turystycznego w Katowicach.

Ale to jeszcze nie wszystko. Dla spopularyzowania Śląska ogłoszono konkursy — na afisz propagandowy Śląska Przem., oraz konkurs fotograficzny, którego tematem jest wojew. śląskie. Treść afisza propagandowego powinna obejmować najbardziej charakterystyczne cechy Śląska, któreby malarsko oddawały charakter regionu przemysłowego i działały zachęcająco na turystów do zwiedzenia Śląska i jego okolic. — Projekt (formatu 62x100 cm.) może być wykonany w dowolnej ilości barw. Artyści mają więc pole do popisu.

Wszelkich szczegółowych informacji udziela oraz warunki konkursu wysyła Związek Propagandy Turyst. wojew. Śląskiego (Katowice, Poczta 2), który informuje również o warunkach konkursu fotograficznego.

Jeśli mowa o fotografice, to zwrócić należy uwagę, na wydany ostat-

nio przez agencję prasową „Trzy Zagłębia“, w opracowaniu b. kier. PAT-a Adama Mikulskiego — album p. n. „Ziemia Śląska“. — Album poprzedzony krótką charakterystyką woj. śląskiego, zawiera 61 pięknych zdjęć w opracowaniu znanych fotografów (m. in. Bułhaka z Wilna i Poddebskiego z Warszawy) — wykonanych w technice rotograviurowej. Estetyczna szata zewnętrzna i doskonały u-

kład graficzny albumu, czynią zeń wydawnictwo wysoce wartościowe.

Nowym etapem propagandy Katowic — będzie szkic monograficzny miasta, który wydany zostanie w nakładzie 10.000 egz. — Monografia bogato ilustrowana, ukaże się w językach polskim, francuskim, angielskim i niemieckim. Opracowuje ją mgr. J. Wnęk.

Do propagandy Katowic przyczy-

niają się również wydane przez biuro propagandy miasta pocztówki z herbem Katowic, zatwierdzonym przez M. S. Wewn. dnia 29. V. 1937 r.

Miasto rozbudowuje się. Projektowana jest budowa nowego stylowego ratusza; ma on stanąć na tzw. placu zamkowym, nad rzeką Rawą.

I. D.

Na marginesie.

KONKURENCJA P. K. P. Z AUTOBUSAMI

Jeżeli już mowa o PKP i autobusach prywatnych warto zaznaczyć pewien drobny szczegół, który w ogólnym tempie życia uszedł uwadze Czytelników.

I tak cena biletów przejazdu autobusami z Krakowa np. do Zabierzowa k. Krakowa poprzednio wynosiła 60 groszy, podczas gdy bilet kolejowy w tej samej relacji kosztował 70 groszy.

Aż oto nagle bez powodu zamiast PKP obniżyć ceny biletów w tej relacji o 10 groszy, to Śląskie Linie Autobusowe zadowolniły się podwyżką 10 groszową na swoich biletach.

I tak zrównano ceny biletów.

Czy to jednak jest w porządku — nie wiemy, chociaż z tego względu, że o ile Śląskie Linie Autobusowe same wydały cenę 60 groszy za bilet, to pewnością wkalkulowały w nią i odpowiedni zysk dla siebie.

A dzisiaj przez podniesienie ceny biletów do normy kolejowej — uprawiają poprostu wyzysk.

Notatkę ową zamieściliśmy jedynie dla zwrócenia uwagi pewnym czynnikom na to, że czasem konku-

rencja z przedsiębiorstwem państwowym wychodzi przedsiębiorstwu prywatnemu na dobre.

Ale dlaczego kosztem kieszeni klienta?

Dla porządku dodajemy, że Śląskie Linie Autobusowe przedtem operowały tylko trójką autobusów dziennie, a dzisiaj kursuje już na tej samej linii aż 6 wozów i wszystkie pobierają

owe wysokie ceny biletów.

Ile to tych 10-groszówek wpada bez karnie w kieszenie przedsiębiorców śląskich.

Ale w tym wypadku, to nie ich wina. Oni mieli dobre chęci tylko... ktoś inny jest w nieporządku, a powinien być!

Dlatego może zainteresuje go powyższa notatka. (g).

DYBUK

Według nieśmiertelnego dzieła SZ. AN-SKIEGO.
Film tęsknot i marzeń milionów. 166-37

Wykonany w Polsce na światową miarę

DZIŚ uroczystą premiera w kinie „ATLANTIC“

Wznowienie wycieczek naukowych po starym Krakowie

W sobotę wznowiony będzie cykl wycieczek naukowych po zabytkach starego Krakowa i okolicy pod kierunkiem historyka sztuki dra Jerzego Dobrzyckiego. Cykl jesienny urządzony na zalecenie Zarządu Miejskiego w Krakowie, obejmuje gruntowny pokaz Wawelu i szeregu cenniejszych budowli kościelnych, świeckich i muzeów, a ponadto parę niedzielnych wycieczek do historycznych miejscowości w okolicy. Wycieczki te będą szczegółowymi pokazami zabytków z szerokim omówieniem tła historyczno-badań naukowych. Udział w wycieczkach 80 gr, młodzież 40 gr. cznego i kulturalnego na podstawie I-sza wycieczka poświęcona zostanie historycznej topografii Wawelu, z

szczególnym omówieniem najdawniejszych budowli i wykopalisk. W niedzielę 19 bm. w razie pogody odbędzie się wycieczka do Czerny, z zwiedzaniem uroczyska doliny św. Eliasza i klasztoru Karmelitów Bosych. Zbiórka na dworcu gł., wyjazd do Krzeszowic o 10:15, powrót wieczorem.

PIERWSZY RAZ TRAMWAJEM DO CICHEGO KĄCIKA

Na temat ten wygłosił pogadankę przed mikrofonem Radiostacji krakowskiej w sobotę red. Władysław Wasilewski w związku z przedłużeniem do ul. Piastowskiej linii tramwajowej Nr. 4 i uruchomieniem jej w dniu dzisiejszym.

TU WYCIĄC

KAWIARNIA PLASTYKÓW

Kraków, Łobzowska 3

Lokal odnowiony — dobrze wentylowany.

Poleca wyborną kawę i domowe pieczywo.

Co soboty od g. 22.30 czarna kawa z tańcami.

STRESZCZENIE POWIEŚCI

B. REMBOWSKI

„GORĄCA KREW I MIŁOŚĆ KRÓLEWSKA“

Działo się to za czasów panowania króla Kazimierza Wielkiego.

Przywleczona z południowego wschodu czarna ospa, zbierała obfite żniwo, siejąc ogólny popiół.

W okresie tym walka polityczna pomiędzy królem a księdzem Baryczką zaczęła dochodzić do kulminacyjnego napięcia.

Klęskę tę i rozpacz ludu wykorzystuje sprytnie ksiądz Baryczka i kiedy tłumy zebrane u stóp góry wawelskiej błagają królewskiej pomocy i ratunku i kiedy Kazimierz bezsilny wobec woli baskiej ratunku tego dać nie może — Baryczka rzuca hasło pogromu Żydów, którzy są sprawcami tej klęski. Zatruwają bowiem — jak głosi — słodnie zarazą, lud wodę pijąc, nabawia się tej strasznej choroby i musi ginąć. Jest to dzieło szata-

— 188 —

— Ukryć dobrze, choćby pod ziemią...
— Zostańcie tu wszyscy w izbie, nie ruszajcie się z miejsca, ja ukryję Ester — radzi Deberka.
— Jak to zrobisz?
— Nie pytajcie, każda chwila droga.
— A może to nie oni?...
— Nie wolno nam ryzykować...
— Mieć się musimy zawsze na baczności bo...
— Oni i tu będą jej szukać...
— Trzeba o tym dać znać królowi...
— Niech bierze ją w swą potężną opiekę.
— Ale tymczasem trzeba ją dobrze ukryć.
— Nie otwieraj Izaaka drzwi tak długo, aż nie dam ci znaku, że Ester dobrze ukryta.
— Niech Bóg da ci rozum.
— Tylko ich nie puszczaj, niech jeszcze kołatają.
Spiesz się Deberko... spiesz na Boga bo oni wysadzą drzwi.
— Już... już biegnę...

Wpadła do półciemnego alkierza, w którym przebywała Ester, opowiadając swym towarzyszkom o wspaniałościach królewskiego zamku w Krakowie. Zbliżyła się do niej szybko, porwała z łóża, zarzuciła na nią jedwabisty szal i ciągnąc za rękę, głosem przyciszonym, nie znającym sprzeciwu nakazała:

— Chodź szybko Ester, chodź za mną... ale to już...
— Co się stało?... pyta zalekniona Ester, widząc podniecenie na twarzy Deberki.
— Chodź, nie pytaj teraz o nic... już... już... chodź!...

— 185 —

Esterka nie mogła w żaden sposób, po przybyciu do Cudzimierza zasnąć i chociaż gospodarze uspokajali ją, że przecie tu ją nikt już nie będzie szukał — drżała z lęku i wystraszonymi oczami ciągle spoglądała na drzwi wejściowe. Również Natan ciągle jeszcze mimo perswazji otoczenia nie mógł się uspokoić.

Narzeczony Esterki kilkakrotnie w ciągu dnia wybiegał na gościniec, prowadzący do Opoczna, chcąc się przekonać czy nie zbliżają się jacyś podejrzeni ludzie.

W tym samym czasie, gdy uzbrojeni wysłannicy starosty opoczyńskiego zbliżali się do Cudzimierza, narzeczony Esterki wrócił z gościńca i nie mógł zaważyć zbliżających się obcych ludzi.

A gdy na stała noc, Deberka zasunęła, jak zwykle drzwi wejściowe na trzy potężne rygle, następnie zamknęła na zasuwę drzwi drugie prowadzące do pierwszej izby.

W izbie tej obecni byli Izaak z żoną i dwoma synami, Natan i jakaś stara Żydówka, sprawująca funkcje służebnej.

W osobnym alkierzu, w towarzystwie dwu córek Izaaka leżała na łożu zmęczona drogą Esterka. Nie wolno jej było w myśl przepisów rytualnych przebywać z narzeczonym w jednej izbie tak długo, dokąd nie byli związani ze sobą ścisłym związkiem małżeńskim.

W tej chwili Ester opowiadała córkom Izaaka, jak

WINC. RZYMOWSKI

GEN. GALICA

Widzisz? Idą dziewczyny w pomajowe rano
Z kościoła, w krasnych chustach, w
koralów czerwieni.
Idą długim szeregiem przez miedzę żytnianą,
Wszystko się wkoło złoci, świeci i prosi
nileni...
I taka mi się marzy polska okolica:
Wtym na sercu mi kładzie ciężką
dłoń — Galica.

„ZACZYŃ”

Że tak się zowie, słuszną jest przy-
czyną:
Zdarza się bowiem, że go ktoś z a-
czy n a
Czytać, lecz choć ma wzrok bystry
i rączy,
Niegdy nie kończy.

ROMAN DMOWSKI:

„WARSZAWSKI DZIENNIK NARODOWY”

Od straganu do ołtarza
Chodzi Dmowski i rozważa...
Od ołtarza do straganu
Dmowski chodzi ufny w Panu,
Że, gdy Polskę ujmie w ryzę,
Ściśnie pasem, jak walizę,
I przydusi ją kolanem,
I przyniecie pierś poślakiem,
To ją wtłoczy — Bóg mu świad-
kiem! —

Między kruchą a straganem.

BOHATER KONIUNKTURY

Chłopiec, jak marzenie!...
Wszystko, lecz na zamówienie:
Oreże i programy
Miazmaty i balsamy.
Dziś — wolnomyśliciele,
A jutro — msza w kościele.
Wczoraj bój o rozwody
Dziś — deszcz święconej wody.
Przedwczoraj marsz na szczyty,
Dziś rządy świętej Zyty.
Tak, chłop jak malowanie:
Wszystko ma na straganie.

WL. STUDNICKI

Mózg ostry jak szpila,
Cięty jak pijawka.
Cóż, gdy co chwila
Męczy go czkawka
Germanofila.

IŁŁAKOWICZÓWNA

Niech tam czynu
Wzbiera fala,
Ja od gminu
Stoję zdala.
Niech tam gore

KĄCIK POLITYCZNY

Adwokaci ludowcy mają dość endeków

W związku z obroną aresztowa-
nych ludowców, adwokat Graliński
zwołał w Warszawie zebranie adwo-
katów ludowych.

Zebranie to nie poszło w smak en-
deckiemu „Kurierowi Poznańskie-
mu”, który tak pisze:

„Na zebraniu tym adw. Szumański

PRZEGLĄD PRASY

SŁUSZNA UWAGA!

„Dziennik Ludowy” przynosi na 1-
szej stronie na naczelnym miejscu na-
stępującą notatkę:

„P. min. Beck w Genewie zaj-
muje się gorąco sprawą Palesty-
ny, a młody Ozon w Warszawie
żydowskimi sklepikami.

A co ze sprawą prześladowań
Polaków w Niemczech i w Gdań-
sku?

Na to już nie starcza czasu...
W tym samym dzienniku znajdu-
jemy również tej treści uwagę:

„Numer „Gazety Polskiej” z nie-
dzieli 12 bm. przejdzie niewątpli-
wie do historii polskiego dzienni-
karstwa. W numerze tym bowiem
nie tylko sfalszowano mowę gen.
Galicy, ale także zapomniano o
drobności: o zamieszczeniu de-
pesz donoszących o wybuchu
bomb w Paryżu. W ten sposób
„Gazeta Polska” była jedynym pi-
smem świata, które w poniedział-
łek wiadomości tej nie zamieści-
ło.

Być może, że wynikło to z nad-
miaru ostrożności w umieszczaniu
komunikatu o bombach”

FUZJA „TYGODNIKA ILUSTROWANEGO” I „PIONU”

Jak słysząc, w niedługim czasie

Świat cierpieniem,
Ja się państwem natchnieniem
Spalam i nagrody biorę.
Strofy spletałem różnówzorem
I znów śpiewam i — znów biorę.
Po tym sama się kamieniem
Kładę na święconym progu
I dzięki wyrażam Bogu,
Że — choć się pobory kurezą —
Ja tak śpiewam z powodzeniem,
Ja tak śpiewam państwowotwórczo.
(„Epoka”)

nastąpić ma fuzja „Tygodnika Ilustro-
wanego” i „Pionu”. Redaktorem no-
wego pisma ma zostać obecny redak-
tor „Tygodnika Ilustrowanego”.

Należy zaznaczyć, że w ub. tygo-
dniu prasa kolportowała wiadomości,
że „Pion” przechodzi na własność re-
feratu prasowego OZN.

NAWET „CZAS” MA WĄTPLIWOŚCI

Redaktor krakowskiego oddziału
„Czasu” informując o pracach OZN.
w Krakowie w ten sposób kończy ar-
tykuł:

„Narazie byłoby przedwczesne
określać jakim potoczą się torem
i czy i jakie w konsekwencji przy-
niosą pozytywne wyniki”.

A więc zmienił się ton! Poprzednio
istniała pewność, że wszystko się u-
da, a dziś pisze się delikatnie „czy i
jakie w konsekwencji przyniosą po-
zytywne wyniki”. Inaczej: między
wierszami czai się obawa, czy aby
nie wyniki negatywne...

Ano, tak to bywa... Pierwszy zapal-
gaśnie, a pozostaje rzeczywista rze-
czywistość...

ARESztOWANIA PO POGRZEBIE

Również „Czas” donosi o charak-
terystycznym incydencie:

„W dniu wczorajszym odbył się
w Krakowie pogrzeb śp. Michała
Brozka, robotnika fabryki Solvay
w Borku Fałęckim, który został
onegdaj zasypany zwalami węgla
podczas pracy. W pogrzebie wzię-
ła udział delegacja Stronnictwa
Narodowego, którego członkiem
był zmarły. Delegacja, która wy-
stąpiła w mundurach organizacyj-
nych, została po zakończeniu ża-
łobnych uroczystości aresztowana
przez policję”.

M.

znany z procesu przytyckiego obroń-
ca Żyda Leski, zabójcy śp. Wieśnia-
ka, postawił wniosek, aby zaprosić
do obrony także adwokatów-socjali-
stów. Na to jeden z zebranych zapro-
ponował, aby z takim samym zaprosze-
niem zwrócić się także do adwo-
katów-narodowców. P. Szumański i
inni zwoiennicy „frontu demokraty-
cznego” sprzeciwili się tej propozycji
motywując, że narodowcy zechcą wy-
zyskać tę sposobność dla „celów par-
tyjnych”. Czy socjaliści nie mają tak-
że celów partyjnych, nad tym niewie-
le się zastanawiano i odrzucono wspólną
pracę z narodowcami, utrzymując
„demokratyczny front” obrony.

„Ponieważ, jak nam wiadomo, nikt
nie porozumiewał się w tej sprawie
z adwokatami-narodowcami, więc na-
leży ją uważać za ściśle wewnętrzny
objaw nastrojów politycznych wśród
inteligencji ludowej”.

Endecki organ boleje nad tym, że
odrzucono „współpracę” endeckich
adwokatów, i że postanowiono zwró-
cić się o pomoc do adwokatów so-
cjalistycznych. Panowie endecy ma-
ją krótką pamięć. Właśnie ostatnie
wypadki dowiodły, że endecy nie mo-
gą być sojusznikami chłopów. Szty-
letem w plecy, oto objaw „współpra-
cy”.

OZN. PRZYSTĘPUJE DO KONTR-OFENSYWY

Nietylko endo-konserwa przeleciała
się konsolidacji demokratycznej. O-
ZON zabiera się ponoć do lewicy le-
gionowej, która mu — jakoby po-
ważnie wchodzi w kapustę. Przede
wszystkim ZNP ma niebawem stać
się terenem akcji OZONOWEJ.

A więc próby konsolidacji spote-
czeństwa idą całą parą. Front Mor-
ges zapowiada utworzenie „Polskiej
Zjednoczonej Demokracji” już 10 pa-
ździernika i to obejmującej więcej
niż NPR i Ch. D. Napewno ma on
na myśli Stronnictwo Ludowe, ale je-
go większa część a zwłaszcza dół,
są całkowicie po stronie współpracy
z PPS.

Chyba, że nastąpi przesunięcie tak-
że na PPS. Wszystko zdaje się za tym
przemawiać.

TU WYCIĄCI

— 186 —

to przed trzema laty, spędziła szereg dni na dworze
królewskim w Krakowie. Z zachwytem opowiadała im
o wspaniałym bogactwie komnat królewskich, prze-
pychu strojów służby i dworzan. Zadziwione tymi cuda-
mi słuchaczki wytrzeszczały szeroko oczy chłonąc
każde jej słowo w zachwycie.

W pierwszej izbie, gdzie siedział Natan, Izaak i De-
berka, jego żona oraz dwaj synowie, również toczyła
się na tle opowiadania Natana ożywna dyskusja.

Już trzeci raz z rzędu musiał Natan powtarzać
swoje opowiadanie o tym, jak to król Kazimierz przy-
był niespodziewanie do Opoczna, jak dopytywał się
o Ester i jak ją obdarzył podarunkiem. Pokazywał też
zdumionym otrzymane od króla monety złote, na
których wyrzyty był herb piastowski.

Izaak i Debora długo, uważnie oglądali z obu stron
te złote monety i wając je w rękach nie przestawali
się dziwić.

— Natanie, to przecie majątek, jesteś teraz wielkim
bogaczem — zauważa Izaak.

— A naszyjnik?... On jeszcze większą ma wartość...
— wtrąca Debora.

— Lecz cóż z tego wszystkiego, gdy nie mamy spo-
koju — odpowiada z żalem Natan.

Bóg łaskaw...

— Prześladowają nas, czatują na nas, planują strasz-
ną zemstę za to właśnie, że łaskę króla znaleźliśmy...
Musiałem więc uciekać z Esterką i tu u was się schro-
nić... Może tu będziemy bezpieczniejsi.

— 187 —

Debora chciała właśnie pocieszyć i uspokoić Nata-
na, nie zdołała jednak wypowiedzieć nawet pierwsze-
go słowa, bo wtém...

Do drzwi wejściowych zaczęto się nagle gwałtownie
dobijać.

Natan i Deberka instynktownie zadrżeli. Wszyscy
umilkli, jakiś lęk ich ogarnął i wystraszone oczami
spoglądali to na siebie, to na drzwi.

— Kto to może tak potężnie się dobijać?... szepta
drżącymi wargami Izaak, podnosząc się z dębowej ław-
wy i wolno, ostrożnie podsuwa się ku drzwiom.

— Ostrożnie Izaaku!...

— Pójdę zaglądnąć co to ma znaczyć...

— Uważaj na Boga!...

— A może to... oni... — bełkotał w panicznym lę-
ku Natan.

— Całkiem pewnie oni... — dodaje Deberka.

— Oni przyszli aż tu za nią... skarży się jęklonie na-
rzeczony Ester.

— Schowajmy przed tym Ester! — woła dalej Na-
tan...

— Tak, schować Ester!...

— Oni tylko ją chcą mieć w swych zbrodniczych
rękach...

— Nie damy jej!...

— Schować...

nie — wytąpić z wola i
przeciw woli królewskiej.

Zrozpaczony lud uwie-
rzył Baryczce i ruszył na
miasto. Babka Rachel
ucieka z wnuczką Esterką
z Opoczna biegnie przez
ulicę — tu ją dopadają,
biją niemilosłownie, chcą
wydrzeć z rąk jej piękną
Esterkę. Broni się jak
lwa — lecz wreszcie
pada pod ciosami. W tej
chwili właśnie zjawia się
król. — Ratuje Esterkę i
Rachel — następnie prze-
wieź je każe obie na zamek
królewski, gdzie nakazu-
je lekarzom opiekę nad
staruszką. Królowa żąda,
by Żydówki opuściły za-
mek wawelski.

Esterka wróciła do O-
poczna. Rozwinęła się na
kobietę o niezwykłej uro-
dzie. By uchronić córkę
przed nagabywaniami, ro-
dzice postanowili wydać
ją za mąż. Pewnej nocy
rozkochany młody szlach-
cic Gaworek porwuje Es-
terkę i unosi ją w głąb
boru, do chaty Macieja.
Zrozpaczeni rodzice szu-
kają zaginioną córkę. Do
Opoczna zjeżdża król Ka-
zimierz ze swoją żoną.
Podczas polowania król
odnajduje Esterkę.

wrzesień

18

sobota

WAŻNE NUMERY
TELEFONICZNE

Pogotowie rat. 1111.
Straż ogniolwa 12111.
Zegarynka 94.
Poczt. biuro sicc. 153-0
Centr. międzym. 97.
Informator telef. 137 00.
Biuro napr. telef. 150-50
Informator kol. 121 08.
Centr. gazowni 152-05.
Centr. elektr. 150-70.
Centr. wodociąg. 121-09.

KALENDARZ RZYM.-KATOLICKI

Sobota: Józefa.
Niedziela: Januarego.

Teatr-kino

TEATR IM. J. SŁOWACKIEGO

„GRUBE RYBY” „MICHAŁA BAŁUCKIEGO

Jutro w niedzielę 19 bm. teatr nasz święci rocznicę urodzin jednego z najświetniejszych dla sceny polskiej komediopisarzy, Michała Bałuckiego, uroczystym na jego cześć przedstawieniem najlepszego dzieła popularnego pisarza, wznowieniem „Grubych ryb”, w prze konaniu, że ceniąca zawsze wysoko autora ich publiczność krakowska, skorzysta ze sposobności złożenia hołdu pamięci ulubionego pisarza. Komedia ukaże się w obsadzie Korecka, Matusiakówna, Starkówna, Biegański, Fabisiak, Maliszewski, Ruszkowski, Tur ski. Próby pod kierunkiem reż. W. Biegańskiego na ukończeniu. Jutrzejsze przedsta wienie poprzedzi przemówienie prof. Józefa Wiśniowskiego.

Plan przedstawień:

Sobota: „Koletta”.
Niedziela pop.: „Koletta” wiecz.: „Grube ryby”.
Poniedziałek: „Koletta”.

REPERTUAR KIN:

ADRIA: „R. 107 wzywa pomocy”.
APOLLO: „Kapitan Taylor”.
ATLANTIC: „Dybuk”.
PROMIEN: „Skowronek”.
STELLA: „Będzie lepiej”.
SZTUKA: „Północ woła” i „Pod twoim urokiem”.
ŚWIT: „Władca”.
UCIECHA: „Znachor”.
WANDA: „Książątka”.

CYRK STANIEWSKICH

Reprezentacyjny Cyrk Staniewskich Al. Krasińskiego (na trawniku). — Światowy program atrakcyj z 26 Abisycykami na czele. Początek o 20/30 wiecz. — Wtorki, soboty i niedziele po 2 przedstawienia o 4/30 pop. i 8/30 wiecz.

RADIO

NIEDZIELA, 19 WRZESNIA

8/35 „Jesienna ochrona sadu” wygl. kie rownik Stacji Ochrony Roślin prof. U. J. dr K. Rouppert. 8/45 Muzyka. 9 Transmisja nabożeństwa z kościoła św. Krzyża w War szawie. 11 Koncert orkiestry. 12/03 „Idzie jesień...” koncert w wyk. ork. symf. P. R. pod dyr. Grzegorza Fitelberga z udz. Anieli Szlepińskiej (śpiew). 13 „Dramaty Asnyka” wygl. dr Stefan Kaden. 13/10 Melodie operet kowe w wyk. Małej ork. P. R. pod dyr. Zdzi sława Górzyńskiego z udziałem Maryli Kar wowskiej i Janusza Popławskiego oraz chó ru. 14/40 „Jak Walek Seliga świętemu Pie trowi pomógł” gawęda podhalańska we dług E. Pawłowskiego, wygl. Jan Tyłka. 15 Audycja dla wsi. 16 „Melodie filmowe i ryt my taneczne” koncert w wyk. Mieczysława Hoffmana (fort.), Tad. Pileskiego (fortepian i harmonia), Wład. Pagacza (gwizd artysty czny). 16/30 Audycja sportowa. 17 Z Wi leńskiej Wystawy Radiowej: Podwieczorek. W przerwie „Oficyna we Florencji” felie ton wygl. Czesław Miłosz. 19 Powsz. Teatr Wyobraźni: „Dwóch nieśmiały” wodewil podług komedii Eug. Labiche i filmu Rene Claira, w opr. i reżyserii Ant. Bohdziewi cza (wznawienie). 20 Koncert europejski z Szwajcarii. Transm. z Zurychu i Lozanny (przer Berlin). Wykonawcy: orkiestra Roz głośni w Zurychu podr dyr. Hermana Hof mana, ork. Rozgłośni w Lozannie pod dyr. Hansa Hanga, oraz Elisa Faller (fort.), A. de Ribonpierre (skrz.), Peter Willi (śpiew) i chór męski. 21/20 „Klinika słów” — gro teska słowno-muzyczna Henr. Wakszlaka z muzyką Miecz. Drobnera. Udział biorą: Ali cja Matusiakówna, Irena Orska, Maria Bi liżanka, A. Wroński, Franciszek Bieniek i inni. 22/10 Recital fortepianowy Art. Her melina. 23 Muzyka taneczna.

Kraków do wieczora...**Głośna sprawa o plagiat**

przed Sądem Apelacyjnym w Krakowie

Głośnym swego czasu echem odbiła się sprawa plagiatu, dokonania którego miał dopuścić się znany komediopisarz H. Grzy mała Siedlecki.

Przeciwko Siedleckiemu wystąpił z po wództwem cywilnym autor „Tajemnicy” Leon Wiesenberg, zarzucając Siedleckie mu korzystanie i naśladowanie zasadniczych motywów przy tworzeniu „Czwartego do brydża”, a przejętych z „Tajemnicy”.

Sensacyjną jest wprost ta sprawa, biorąc pod uwagę długotrwałe i wysoce skompli kowane perypetie, towarzyszące sprawie.

Sprawa ta, jak powszechnie wiadomo, ma już za sobą wyrok sądu okręgowego jako pierwszej instancji. Sentencja tego wyroku mocą którego uniewinniony został Siedlec ki od zarzutu plagiatu, została przez po woda zaskarżona do wyższej instancji.

Sentencji tej bowiem zarzuca zastępcą prawny powoda adw. dr Kohane szereg nie ściśłości i nielogiczności, w konsekwencji czego domagał się ponownego rozpatrzenia sprawy i przysądzenia powództwa na rzecz powoda.

W szczególności zaczął w wyroku nie słuszne, zdaniem jego, stanowisko sądu I-iej instancji, powołujące na biegłego w tej spra wie prof. Sinkę.

Obrońca bowiem wykazał, że prof. Sinko

jest sam plagiatorem i wydawanie orzeczeń przez niego nie powinno mieć miejsca.

Adw. dr Kohane stanął na stanowisku, że w ogóle jakakolwiek opinia w tej sprawie ze strony biegłego jest niepotrzebna, każdy bowiem po dokładnym poznaniu obu sztuk, dojść musi do nieodpartego przekonania, że „Czwarty do brydża” jest w swym zało żeniu, tematyce i pomysłowości w przed stawieniu scen klasycznym plagiatem „Ta jemnicy”.

Obrońca przedłożył sądowi tekst opinii prof. Wukadinowica w niniejszej sprawie.

Profesor ten stwierdza z całą stanowczo ścią, że sztuka Siedleckiego jest istotnie pla giatem, ale dokonany bardzo zreżymie, by zamaskować nieprawie zapożyczone sobie momenty z „Tajemnicy”.

Zastępca prawni powoda wskazuje na identyczne sytuacje w obu sztukach. Wska zuje w szczególności na identyczność orga nizacji węzła dramatycznego na tożsamość rozwiązania tego węzła, niezwykle podobień stwo głównych sytuacji i budowy dramatu, jak też identyczność charakterów osób dzia lających.

Dziwnym musi się wydać — mówi obroń ca — że Siedlecki, który zawsze wystawiał tylko komedie lekkie, sytuacje bezpośrednio z życia zaczerpnięte, nagle sięgnął do skom-

plikowanego tematu, jakże dalekiego od co dziennej tematyki do tragicznych motywów, tak właśnie głównym zbiegiem okoliczności będących główną cechą „Tajemnicy” Wie senberga”.

Rozumiem — mówi obrońca dalej — że przykrym będzie wyrok dla Siedleckie go, który jako znany i uznany pisarz, do puścił się tak nieetycznych chwytów, nie prawnie przywiązując sobie treść myśli cudzego plodu, jednakże nie może mieć wpływu na sprawiedliwy wyrok i satysfak cji moralnej Wiesenberg musi się stać za dość!

Dlatego — kończy obrońca — proszę o przyznanie mojemu klientowi powództwa w całej rozciągłości.

Po przemówieniu odw. dr Kohane sąd za rzadził przerwę, po czym głos zabrał zastępc a pozwanego Siedleckiego adw. Brem.

Trybunałowi apeleyjnemu przewodniczył s. a. dr Kawa.

WYPOŻYCZALNIA KSIĄŻEK

„Kultura”

KRAKÓW — ul. św. Tomasza 1. 25.
Wszystkie nowości beletrystyczne oraz wszel kie lektury szkolne w wielkiej ilości egzem plarzy, tel. 135-75.

FARYZEUSZOWSKA OBLUDA „GŁOSU NARODU”

„Głos Narodu” nie chce zrezygnować z żydowskich pieniędzy

Przeczytaliśmy dzisiaj artykuł wstę pny, napisany przez pana J. P. oso biście na łamach „Głosu Narodu” p. t. „PPS. wypłaca się Żydom”.

Nie do nas należy obrona PPS. przed napaściami organu Żytek. Na padnięci dadzą sobie sami radę z cha decką „demokracją”, która czując sil ny napór mas robotniczych i chłop skich przeciwko wszelakim prądom faszystowskim, zaczyna atakować PPS. od najładniejszej strony: od ży dowskiej. Ci bogobojni „chrześcija nie”, którzy z innego miejsca tuma nią o miłości bliźniego, uciekają się uporem pałkarzy i żyłtkowców, do

brudnej, niskiej kampanii antyse mie-kiej. Wolno psu na Pana Boga szece kać...

Ale panowie, którzy Żydom zjada cie na czezo, na pierwsze i drugie śniadanie, na obiad i kolację, dla czego bierzecie pieniądze żydowskie, dla czego na drugiej stronie swego ultra antysemitckiego organu wypominacie PPS., że rzekomo wypłaca się Żydom a na stronie ósmej zamieszczacie o głoszenie Żyda?

Wezoraj przygwoździł mi „Głos Narodu” na tej podwójnej buchalterii szafowania etyką i moralnością cha decką w przekonaniu, że następnego

dnia organ Żytek zechce się wykre cić z tej pułapki, w którą się sam wpakował. Ale gdzie tam! W dzisiej szym numerze „Głos Narodu” zamie szcza w dalszym ciągu ogłoszenie naj autentyczniejszego Żyda Danciga. Pie niędzy żydowskimi się nie brzydzi! Za żydowskie pieniądze pisze organ chadecki po tym przeciwko Żydom, za żydowskie pieniądze szkaluje to stronnictwo, które zgodnie ze swoją tradycją i stosunkiem rzeczowym do mniejszości narodowych, nie chce u prawiać antysemitkiej, czarnoseciń skiej nagonki.

Tę hotentocką etykę „chrześcijań ską” „Głosu Narodu” stawiamy pod prejęcie ucziwej opinii publicznej.
IDEM

WIELKIE ZAINTERESOWANIE WYSTĘ PAMI IDY KAMIŃSKIEJ I JEJ ZESPOŁU W KRAKOWIE

Zapowiedziane występy mistrzyni sceny ży dowskiej Idy Kamińskiej i jej dziś bardzo słynnego zespołu, wywołały w naszym mie ście zrozumiałe wielkie zainteresowanie.

Postać Idy Kamińskiej na tle współcze snego teatru żydowskiego wskazuje, ile po zytywnych zdobyczy zyskał teatr żydowski, łączący świetną tradycję z współczesnymi wymaagniami i współczesnym poziomem te atru europejskiego.

Zespół Idy Kamińskiej cechuje — rzadko w teatrze żydowskim spotykana — stałość, co za tym idzie świetne zgranie artystów inteligentnych, kulturalnych i utalentowa nych.

Pierwsza premiera, jaką zareprezentuje nam w Krakowie Ida Kamińska, należy do najlepszych sztuk w teatrze żydowskim. Jest nią dziś już słynna „Glückel Hameln” (Ża dam Sprawiedliwości) Maksa Baumana, któ ra w interpretacji Idy Kamińskiej i jej ze społu zdobyła sobie światowy rozgłos.

Sztuka ta osnuta na kanwie autentycz nych pamiętników żydowskich z siedemna stego wieku zawiera obok tła historycznego i niezwyklej akcji, wiecznie aktualne akcen ty naszej martyrologii narodowej i naszego wołania poprzez dzieje o sprawiedliwość.

Cały Kraków żydowski z niecierpliwością oczekuje tej premiery, która odbędzie się we wtorek dnia 21 bm. w teatrze przy ul. Bocheńskiej.

„KOLETTA” Z LUCYNĄ SZCZEPAŃSKĄ W TEATRZE IM. J. SŁOWACKIEGO

Dzisiaj w sobotę ciesząca się wielkim po wodzeniem, pełna humoru, melodyjna ko media muzyczna Benatzky’ego „Koletta”. W sztuce opracowanej scenicznie przez reż. J. Karbowskiego, muzycznie dyr. L. Philip pa rolę tytułową odtwarza świetna prima donna opery warszawskiej Lucyna Szczepa ńska. W innych rolach Z. Rakowiecki, M. Węgrzyn, Dankiewiczówna, Macherski, Fa bisiak, Burnatowicz, Kondrat, Wroński, O paliński i in. — „Koletta” powtórzona bę dzie jutro w niedzielę popołudniu.

Następną premierą teatru im. J. Słowackie go będzie krotoczwila p. t. „Pierwszy dan cing Zuzanny”. Próby odbywać się pod kie runkiem reż. J. Karbowskiego.

SŁYNNA ORKIESTRA CYGAŃSKICH CHŁOPCÓW W STARYM TEATRZE

Dziś w sobotę 18 i jutro w niedzielę 19 bm. w Starym Teatrze wystąpi słynna Or kiestra Cygańskich Chłopców z Budapesztu, która swoimi występami w Polsce odniosła niebywały sukces oraz zyskała ogólne uzna nie prasy i publiczności. Sympatyczny ze spół, złożony z 24 osób występuje w naro dowych strojach węgierskich, grając wszy stkie utwory z pamięci z niezwykle opano waną techniką i werwą i zachwyca słucha czy brzmieniem i harmonią wykonywa nych rapsodii, pieśni węgierskich, melodii cygańskich oraz walców wiedeńskich. Zap o wiedz koncertów Orkiestry Cygańskich Chł o pców wywołała w naszym mieście bardzo ży we zainteresowanie.

TEATR DLA DZIECI „WESOŁA GROMADA”

W sobotę dnia 18 bm. o godz. 4 pop. oraz w niedzielę dnia 19 bm. o godz. 11 przedp.

i 4 pop. daje „Wesoła Gromada” w Sali Sa skiej ul. św. Jana 6 barwne i wesołe przed stawienie dla dzieci. Będą to przygody dre wnianego pajacyka „Pinokio”, w reżyserii Marii Biliżanki. Ceny biletów od 1—2 zł, sprzedaje kasa Sali Saskiej.

BODO ZDEMASKOWAŁ SZANTAŻYSTĘ...

Było to tak: Bodo wyjechał na wywczasy do Krynicy. Tam czekała na niego uroczą przyjaciółka Rita Malvani. Ale pani Rita nie bawiła się w skrupuły i przez dłuższy czas zdradzała go z pewnym fordanserem.

Pewnego dnia zjawił się na parkiecie cza rujący, młodziutki chłopiec, którego dyrek cja zaangażowała do roli fordansera, zamiast poprzedniego, wyrzuconego z posady za ta jemnicze sprawki. Pani Malvani, porwana świeżością, urokiem i czarem młodziutkie go chłopca, nazwanego przez wszystkich „książątkiem”, zaczęła mu się narzucać. Aby się pozbyć konkurenta — zwolniony z po sady fordanser skradł Bodemu portfel i pod rzucił „książątka” w jego pokój.

„Książątka” groziła przykra sprawa sądo wa, a może i ciupa. Ale energiczny i spryt ny Bodo przewąchał całą tę sprawę i zde maskował fagasa. W ten sposób zyskał sobie wdzięczność „książątka”, którym okazała się młoda, śliczna dziewczyna.

Poprzednie i dasze dzieje miłości tej pa ry rozgrywają się w uroczym filmie p. t. „Książątka”, który wyświetla od dziś kłno „Wanda”.

Teatr „Bagatela”

Sobota 8 wiecz.: „Hrabia Luksemburg”.
Niedziela 4 pop. i 8 wiecz.: „Hrabia Luk senburg”.

Wiadomości z kraju

Mordercy komendanta w Dynowie spaleni żywem w stodole

Podczas obławy policyjnej za mordercami komendanta posterunku w Dynowie natknęła się policja na dwóch osobników ze wsi Zabratówce, ukrywających się w stodole u niejakiego Ciury. Pomiędzy policją a bandytami rozpoczęła się strzelanina tak, iż policja nie mogła dojść do stodoły. Policja po kilku godzinnym oblężeniu rzuciła kilka granatów iza-

wiających, od których zajęła się stodoła. Bandyci w dalszym ciągu ostrzeliwali. Dopiero gdy ogień całkiem strawił stodołę znaleziono w zgłiszczach zwłoki dwu osobników, w których rozpoznano Welca zbiegającego z rzeszowskiego więzienia oraz Kaczmarczyka, który opuścił niedawno więzienie w Sosnowcu.

W zgłiszczach znaleziono trzy re-

wolwery i jeden ucięty karabin oraz amunicję, która podczas pożaru eksplodowała. W zabitych rozpoznano poszukiwanych morderców śp. komendanta posterunku w Dynowie.

Ciurę wraz z jego trzema siostrami odstawiono do więzienia sądu okręgowego w Rzeszowie.

LUDWIK MASCHOFF

Wsparłem ramiona na firmamencie biorąc w me dłonie migocące gwiazdy. Przesypywałem je jak drobne muszle, mieniące światłem tysiąca promieni. W moim pokoju kładłem w kandelabry,

by mi świeciły nocą jako świece. Lśniły tęczowo, upojone srebrnym śmiechem księżycy.

Wsparłem ramiona na firmamencie, marząc przez chwilę iż jestem olbrzymem.

Rzeszów

Sensacyjny spór na tle wygranej loteryjnej

Na los loterii państwowej Nr. 91011 nabyty w kolekturze Wohlmana padła podczas ostatniego ciągnięcia wygrana 10.000 zł., którą się podzielił st. sierżant, student gimn., krakwicz i wieśniaczka.

Niezwykłe poruszenie wywołało zjawienie się na widowni konkurenta do tej wygranej pewnego przemyskiego kupca. Twierdzi on, że od dawna grał na Nr. 91011, na który o-

becnie padła wygrana, nie wpłacił jednak kolekturze ceny losu, czyli utracił tym samym prawo do losu oraz do wygranej. Pieniądze bowiem podjęli ci, którzy nabyli przepisowo los, zapłaciwszy należną cenę kupna przed wygraną, względnie przed ciągnięciem.

Niedoszły „wygraniec” będzie, jak słysząc, dochodził swych pretensji na drodze sądowej.

O czym się mówi w Krakowie???

O przebudowie najmiłszego lokalu Krakowa —

171/37

CAFE-CYGANERIA

Ludwik Maschoff.

Pomysł mr. Black'a

W mieście New-Playton w USA. wybuchnęła panika wśród adwokatów. Było ich razem 278 i od szeregu miesięcy nie mieli prawie nic do roboty. Nikt się w New-Playton nie rozwodził, nikt nie ukradł, nie zabił, wszyscy płacili punktualnie swe zobowiązania, prowadzili przykładowe życie...

Sędziowie w czasie urzędowania studiowali gorączkowo gazety, szukając wzmianki o jakimś wypadku — chociażby o głupim przejechaniu kogoś autem — nic. Słowem, coś niebywałego, niesłychanego — świat na opak.

Nie wiadomo, jaki obrót wzięłaby beznadziejna sytuacja adwokatów, gdyby mr. Irwin Black (przed dwudziestu laty jako mały chłopiec nazywał się Schwarz i pochodził z Chrzanowa), nie był pewnego dnia wpadł na bajeczny pomysł. Zwołał zgromadzenie adwokatów z New-Playton i przedłożył im następujący projekt:

Wielki dom towarowy „Columbia House” stoi przed bankructwem. Powodem tego bankructwa jest nieumiejętność prowadzenia interesów przez obecnego dyrektora. Mr. Irwin Black proponuje, aby gremium adwokatów zakupiło „Columbia House” jako sp. z o. o. i powierzyło mu kierownictwo tego przedsiębiorstwa, a on mr. Black, gwarantuje im 25 proc. zysku od inwe-

stycji. Rozgrywały się teraz następujące sceny. Do sprzedawczyni przystępuje młody człowiek.

— Chciałbym kupić kołnierzyk.

— Proszę bardzo. Który numer? Sprzedawczyni pokazuje, młody człowiek wybiera.

— Ile mogę służyć? — Jeden. — Pan ma na myśli jeden tuzin.

Młodzieniec robi przerażoną minę, zdradzającą, że nie ma tyle pieniędzy przy sobie.

— O, nie musi pan tego zaraz płacić. Wystarczy, jeżeli nam pan przedłoży legitymację...

Dziękuję bardzo.

Do tych kołnierzyków mogą panu polecić stosowne krawatki. Czysto jedwabne, sztuka 2 dolary. Krawatki są śliczne.

Trudny wybór — sprzedawczyni dopakowuje już sześć sztuk do kołnierzyków. Młodzieniec uśmiecha się smętnie... Wprawdzie w innym sklepie widział takie same krawatki po 1 dol. 20...

— Do tych krawatek mamy również odpowiednie koszule. Czysty jedwab, sztuka 5 dol. Proszę, w tej jest

panu do twarzy — w tej także. A więc, jedną różową, jedną zieloną, jedną... Dla zaokrąglenia rachunku dopiszemy jeszcze sześć koszul, może tuzin? Do każdego kołnierzyka po jednej?

Młodzieniec potakuje głową i chce odejść. Ale w tej chwili zastępuje mu drogę dwie inne sprzedawczynie.

— O nie, teraz musi pan zwiedzić nasz oddział. Tak załotnie przewracają oczyma, uśmiechają się... Do koszul, które pan kupił, mamy odpowiednie ubrania. Sportowe i...

Po dziesięciu minutach są już dwa ubrania dopisane do rachunku.

— Natychmiast wszystko odeślemy panu do domu...

W kilka minut później przychodzi do tego samego oddziału mężczyzna trzydziestokilkuletni.

— Podobno można u was kupić ubranie na kredyt.

— O yes. Proszę o legitymację...

Dziękuję. Pan pewnie jest wielkim sportowcem, odzywa się rozkoszna blondynka do pana stojącego już w sportowym ubraniu przed lustrem.

— Na razie jeszcze nie, brak mi tego najważniejszego, auta.

— O, key. Zanim się spostrzegł, był już w windzie i zjeżdżał na parter.

Kierownik oddziału przyjął go z czarującym uśmiechem i objaśniał natychmiast.

— Małe Fordy od 400 dol., większe po 500, Lincolny, Paecardy...

Pan w sportowym ubraniu podpisał po kwadransie kupno auta za 1000 dol.

W dwa miesiące później adwokat nr. 1 dyktuje list.

„Mr. Amor Wilkins — w New - Playton. Klientka moja, firma „Columbia House” sp. z o. o. powiadomiła mnie, że zalega pan z jedną ratą. Zwracam panu uwagę, że jeżeli w przeciągu trzech dni i t. d....

Adwokat nr. 2 dyktuje: „Mr. John Smith New-Playton. Klientka moja „Columbia-House sp. z o. o. powiado-

dualnie książeczki posiadało 2.974 uczniów”.

A szkoły powszechne:

„Okręg krakowski posiada szkół powszechnych 4.070, w nich SKO. 1.754. Ilość uczniów w szkołach gdzie są SKO. 286.273, składa zaś 110.159 dzieci”.

W dalszym ciągu kalendarz mówi wiele o turystyce szkolnej, o organizowaniu kas oszczędności w szkołach, interesuje się Polską w całości. Jej ludnością, ziemiami, płodami, produkcją itd. itd., podaje tabele, taryfy.

Słowem, rzecz nieodzowna dla każdego polskiego nauczyciela, który przecież pierwszy może przyczynić się do urzeczywistnienia słów nieśmiertelnego mistrza, mówiących, że:

„Pierwszy szeląg schowany, co się w grosz pomnożył,

Ten grunt milionowej fortunie założył”.

Inna rzecz, że kalendarz ten interesuje i rodziców. (g)

miła mnie, że zalega pan z ratą. Zwracam panu uwagę, że jeżeli w przeciągu trzech dni... i t. d.

Adwokat nr. 3 dyktuje: „Mr. T. Tor ny w New Playton. Klientka moja itd.

Adwokaci nr. 4, 5, 6 7 aż do 278 dyktują listy tej samej treści.

Następnego dnia. Do adwokata nr. 1. przychodzi pokornie mr. Wilkins. Usprawiedliwia się, że nie mógł punktualnie zapłacić, ale połowę raty już wpłacił. Pokazuje kwit. All right, 3 dolary należy się za ten list, jeżeli pan chce, aby dalsze kroki zostały wstrzymane, to proszę 3 dol. za list do „Columbia House”.

Do adwokata nr. 2 przychodzi mr. John Smith. Usprawiedliwia się, że nie mógł jeszcze wysłać raty, ale załatwi to w najbliższych dniach. Płaci 3 dol. za list upominalny i 3 dol. za list do „Columbia House” z prośbą o prolongatę.

Do adwokatów 3, 4, 5, 6, 7 aż do 287 przychodzą posiadacze listów upominalnych, płacą po 3 dol. za otrzymane listy i po 3 dol. do firmy C. H.

Po dalszych dwóch miesiącach piszą adwokaci po 10 listów dziennie i przyjmują tyleż stron, a jeszcze miesiąc później przeciętnie po 25 listów, skargi, egzekucje, pertraktacje, ugody, sądy zawałone są sprawami, adwokaci zajęci są od rana do wieczora, biegłe stenotypistki poszukiwane za honorariami dochodzącymi do 200 dol miesięcznie — rwetes — urwanie głowy, tyle roboty.

Aw „Columbia House” urocie panienki uśmiechają się do kupujących, przewracają oczyma i pytają naiwnie:

— Mogę dotych kołnierzyków pokazać odpowiednie krawatki? Posiada pan już do tych krótkich spodni stosownego Harley'a lub Indiana z przyczepką? Mamy również domki weekendowe w cenie od 100 do 1000 dol. Pan nie ma jeszcze parceli? Ależ to drobnostka. W tej chwili jedziemy windą na 15-te piętro. Proszę bardzo...

TRYBUNA SPORTOWA

Po zwycięstwie tenisistów nad Austrią

Radca Olchowicz bawił w Wiedniu od początku meczu, oficjalne funkcje przejął jednak dopiero w poniedziałek po wyjeździe z Wiednia p. Zielińskiego. Podobno nasz kapitan sportowy nie chciał się spotkać z kapitanem austriackim Rademacherem, z którym miał w roku zeszłym w czasie pucharu Davisa kontrowersję słowną. Tymczasem p. Rademacher może z tego samego powodu zniknąć z Wiednia w przededniu meczu, chociaż w Warszawie brał udział.

Gracze austriaccy bardzo serdecznie witali się z p. Olchowiczem i swymi przeciwnikami. P. Olchowicz witał się również z hrabiną Baworską, matką Adama, która powinna mieć przydomek tenisowej mamy. Mraun, nie opuszcza bowiem ani jednego spotkania swego syna.

Na konia „Prinza Adama” stawiała nasza ekspedycja na wyścigach kon-

nych, myśląc o Baworowskim. Nie stety koń ten przyszedł ostatni.

Wielki parasol hotelowy z napisem „Hotel Monopol” pożyczono od portiera hotelu i udano się na stadion Wackeru na mecz. Mecz był, jak się okazało, odwołany, ale parasol wzbudził wszędzie ogólną sensację.

Chłopcy od podnoszenia piłek zbiera-

ją w Park Klubie piłki nie ręką, a długimi patykami, zakończonymi drucianymi foremkami piłki.

Matejka interesował się bardzo meczem i rozmawiał z naszymi graczami. Nie grywa on już zupełnie. Ma dorosłego syna, który był jednym z sędziów autowych i notabene nawalił Hebdzie piłkę.

Jugosławia nie chce grać w Katowicach tylko w Warszawie

Polski Związek Piłki Nożnej otrzymał od Związku jugosłowiańskiego pismo, w którym Jugosłowianie nie chcą się zgodzić na rozegranie meczu Polska—Jugosławia (eliminacja do mistrzostw świata) 10 października w Katowicach, lecz proponują urządzenie go w Warszawie.

Również Związek Łotewski prosi o wyznaczenie meczu Polska—Łotwa 10 października nie do Wilna, lecz do innego miasta polskiego.

Obie te sprawy będą rozpatrywane na posiedzeniu zarządu PZPN w nadchodzący poniedziałek.

Również w poniedziałek omówiony zostanie program międzynarodowych zawodów na rok przyszły. Mecz z Niemcami został już zakontraktowany na 11 września, a spotkanie z Danią odbędzie się 2 lub 9 października. Oba te mecze rozegrane zostaną zagranicą. Poza tym 6 kwietnia w Belgradzie rozegrany zostanie mecz rewanżowy eliminacyjny do mistrzostw świata Polska—Jugosławia.

Rozpatrywane będą jeszcze inne propozycje, a mianowicie zaproszenie Związku szwajcarskiego na mecz

BRACIA PIECOWIE W AMATORSKIM!

Bracia Piecowie z T. S. „Naprzód” Lipiny przejdą w najbliższym czasie do A. K. S-u, który w ten sposób dozna wybitnego wzmocnienia. Zespół chorzowski przysparza i Kinowskiego z Polonii karwińskiej. Kinowski wrócić miał do K. K. S. „Pogoń”; niepowodzenia tego klubu w rozgrywkach o wejście do ligi śląskiej zdecydowały o rewizji pierwotnych zamiarów.

Do zarządu Polskiego Związku Hokeja na Lodzie, został na ostatnim posiedzeniu dokooptowany w charakterze zastępcy wiceprezesa sportowego p. Aleksander Kowalski, były zawodnik z wielkiej szóstki AZS-u warszawskiego. Jest to duża zdobycz dla związku hokejowego.

Japoński Komitet Olimpijski nie ustępuje

Komitet organizacyjny 13-tych Igrzysk olimpijskich w Tokio w roku 1940 zajmował się sprawą urzędzenia Olimpiady. Komitet postanowił urządzić Olimpiadę w r. 1940 i kontynuować przygotowania do niej.

Ze względu na obecne położenie na Dalekim Wschodzie, ma się jedynie odroczyć budowę stadionu olimpijskiego w Tokio i urządzeń do zawodów zimowych w Sapporo — do zakończenia zatargu z Chinami, bo nie należy się spodziewać subwencji rządowej. Zaniechano także dalszych zarządzeń, wymagających większych sum.

Nie przeszkadza to jednak w zaangażowaniu doradcy niemieckiego Wer-

nera Klingeberga przez międzynarodowy Komitet olimpijski, oraz specjalisty niemieckiego inż. Zentytzkiego do budowy olimpijskiego toru saneczkowego w Sapporo, którzy już przystąpili do roboty nad zorganizowaniem Igrzysk.

NIEDZIELNE IMPREZY SPORTOWE W KRAKOWIE

Bardzo bogaty w imprezy sportowe będzie jutrzejszy dzień. Nietylko piłka nożna posiada w programie interesujące spotkania, ale również kryłka sportów lekkoatletyka zalektryzuje sportowców krakowskich, którzy dzięki inicjatywie Polskiego Radia będą mieli możność zobaczenia niezwykle ciekawej imprezy, w ramach której rozegrany zostanie sensacyjny pojedynek Mostert—Kucharzski. Mistrz Polski zechce się napewno zrewanżować również Eichbergerowi, któremu uległ niespodziewanie we Lwowie, a którego będziemy mogli też oglądać w Krakowie w ramach powyższych zawodów. Kolarze organizują mistrzostwa okręgowe na torze. Będzie to ostatnia próba przed mistrzostwami Polski. Szczegółowy program przedstawia się jak niżej:

PIŁKA NOŻNA

Godz. 11, boisko Cracovii: Wawel (Nowa Wieś)—Cracovia.

Liga okręgowa

Godz. 10:30 boisko Podgórze: Cracovia Ib—Podgórze, sędzia p. Medwin, g. 11, b. Grzegórzeckiego: Makkabi—Grzegórzecki, s. p. Skowroński, g. 11, b. Makkabi: Wisła Ib—Nadwiślan, s. p. Seidner (Jubilat), g.

15:45, b. Tarnovii: Olsza—Tarnovia, s. p. dr Latacz, g. 11:15 b. Juwenii: Zwierzyniecki—Wawel, s. p. Rutkowski.

O wejście do Ligi Okręgowej

G. 8:30, b. KPW w N. Sączu: Kabel—Sandecja, s. p. Pryk.

Klasa A

G. 10, b. Dąbskiego: Prądniczanka—Dąbski, s. p. Immerglück, g. 11, b. Unii: Bocheński—Unia, s. p. Zdybalski, g. 14:30 b. Makkabi: Sparta—Siła, s. p. Kempniński, g. 15:45 b. Olszy: Łobzowianka—Hagibor, s. p. Gieras, g. 16, b. Prokocimia: Nowowiejski—Prokocim, s. p. Mytnik, g. 10:30 b. Jaworzno: Azotania—Victoria, s. p. Bartyzel, g. 13:30, b. Fabloku: Szczakowianka—Fablok, s. p. Chwilek, g. 16, b. Brygady: Trzebinia—Brygada, s. p. Rimpler E.

Klasa B.

G. 11, b. Wieliczanki: Juwenia—Wieliczanka, s. p. Węglowski, g. 14:30 b. Prokocim: Sokół (Borek)—Pogoń (Prokocim), s. p. Żyła, g. 15, b. Wawelu: Płaszowianka—Volanka, s. p. Mała, g. 15, b. Tonianki: Bronowianka—Tonianka, s. p. Szczepański, g. 16, b. Bieżanowianki: Victoria—Bieżanowianka, s. p. April.

Poza wymienionymi meczami odbędzie się szereg spotkań u puchar K. O. Z. P. N. oraz kilka spotkań towarzyskich.

LEKKA ATLETYKA

Godz. 10:30 Stadion Miejski: Dalszy ciąg zawodów lekkoatletycznych z udziałem Mosterta, Eichbergera, Kucharskiego i Wajsówny.

ZAWODY KOLARSKIE

Tor Cracovii, g. 15: Mistrzostwa długodystansowe Krakowa.

MECZ LEKKOATLETYCZNY AUSTRIA—WŁOCHY.

W dniu 3. października rozegrany zostanie w Wiedniu międzypaństwowy mecz lekkoatletyczny pomiędzy reprezentacjami Austrii i Włoch.

Dożywotnia dyskwalifikacja Mielczarka z Widzewa. Zarząd ŁOZPN-u ukarał dożywotnią dyskwalifikacją znanego piłkarza Widzewa, Mielczarka. Mielczarek zażądał od gospodarza boiska Widzewa i zarazem członka zarządu klubu wydania sprzętu dla jednej z drużyn „dzikich”, gdy zaś gospodarz boiska sprzeciwił się temu zwymyślał go i pobił. Widzew wniósł do ŁOZPN-u wniosek o dwuletnią dyskwalifikację Mielczarka, jednak zarząd okręgu podwyższył karę do najwyższego wymiaru, chcąc wytepić zdziwienie piłkarzy oraz przeciwdziałać pladze występowania piłkarzy A-klasowych w klubach nieczłonkowskich w związku.

Posadę za zwycięski Maraton otrzymał Jan Przybyłek, po przyjeździe do Warszawy. Pracować będzie w Państwowych Zakładach Lotniczych. Przybyłek ma żonę i dwoje dzieci, a że był bez pracy, nieraz głód zaglądał do jego mieszkania.

0 mecz rewanżowy Polska—Belgia

Zarząd PZPN zwrócił się do Związku Belgijskiego z zapytaniem, kiedy projektowany jest przyjazd reprezentacji Belgii do Polski na mecz rewanżowy.

Sprawa powyższa rozważana była na ostatnim zebraniu Związku Belgijskiego. Z obrad wynikało, że Belgowie w ciągu bież. sezonu, który kończy się dla nich w czerwcu 1938 r. nie będą w stanie wysłać swej drużyny do Polski, ze względu na brak wolnych terminów.

W sezonie tym Belgowie rozegrać mają tradycyjne mecze z Polską i Holandią, odłożony mecz z Włochami

REPREZENTACJA BOKSERSKA ŁÓDZI PRZEGRYWA W SZTUTGARCIE

Reprezentacja bokserska Łodzi, osłabiona brakiem Chmielowskiego, uległa w piątek reprezentacji Sztutgartu w stosunku 6:10.

KRAKOWSKI OKRĘG SOLIDARYZUJE SIĘ Z PZLA.

Zarząd krakowskiego OZLA rozpatrywał na ostatnim posiedzeniu sprawę rezygnacji prezesa inż. Znajdowskiego z zarządu PZLA. Po przeprowadzonej dyskusji uchwalono zawiadomić PZLA, że stanowisko Okręgu Krakowskiego pokrywa się ze stanowiskiem PZLA.

NOWY REKORD PŁYWACKI.

Amerykański pływak Flanagan ustanowił nowy rekord świata na 1500 m. stylem dowolnym, uzyskując wspaniały wynik 18:18.2 minut.

Rekord ten należał do słynnego pływaka szwedzkiego Arne Borga i był ostatnim rekordem tego zawodnika, który widniał w tabeli światowych rekordów. Obecnie tak słynny w swoim czasie wielki talent szwedzkiego pływaka, który posiadał rekord świata w kilku konkurencjach, nie jest rejestrowany w aktualnej tabeli światowych rekordów.

KOMORNICKI WYGRYWA TRZECI ETAP WYŚCIGU DO MORZA

W piątek rozegrany został trzeci etap wyścigu kolarskiego do morza polskiego na trasie Gdynia—Chojnice 181 km.

Wynik etapu przedstawia się następująco: 1) Komornicki (Ursus) 5:34,02, 2) Cieniewski (WTC), 3) Moczulski (Polonia), 4) Kowalski (Orkan), 5) Gołąb (Ursus), 6) Bizon (Ursus), 7) Wiśniewski (Ursus), 8) Czerniak (Polonia), 9) Pietrzycki (Lauda), 10) Szczygalski (Orkan).

W sobotę czwarty etap Chojnice—Włocławek (189 km), a w niedzielę piąty i ostatni etap Włocławek—Warszawa (186 km).

DYMSZA NA BOISKU.

Przed meczem Polonia—Śmigły w Warszawie odbędzie się przedmecz Artyści contra Sprawozdawcy filmowi. W drużynie artystów mają grać Dymśa, Znicz, Żabczyński, Zachariewicz, Hnydziński, Jur-Pichelski, Siełański, Woliński, Kański, Wesołowski, Pościelowski, Łoziński.

Spikerem meczu będzie Konrad Tom.

W przededniu rewolucji rosyjskiej

W artykułach i wspomnieniach które ukazały się po śmierci byłego prezydenta Francji Doumergue'a, pominięto jakoś milczeniem jego pobyt w Petersburgu w r. 1917. A warto zapoznać publiczność, choćby w najogólniejszym zarysie, z tą kartą życia Doumergue'a, gdyż przy tej sposobności dowiemy się, co polityk francuski widział i słyszał w stolicy Rosji w przeddzień rewolucji.

W r. 1917 Doumergue był ministrem kolonii w gabinecie Brianda. Kiedy, z inicjatywy Anglii, zwołano do Petersburga konferencję międzysojuszniczą w sprawie uzgodnienia działań wojennych na wszystkich frontach, Doumergue'a mianowano przewodniczącym delegacji francuskiej.

Bezpośrednio przed wyjazdem do Rosji Doumergue otrzymał od Brianda dodatkową, poufną misję. Rosja, wystąpiwszy z żądaniem oddania jej Konstantynopola, uzyskała w tej sprawie zapewnienia, wyrażone w szeregu tajnych umów, podczas gdy Francja nie dostała od Rosji żadnych rąkomi, że po zwycięstwie państw sprzymierzonych jej postulaty i nadzieje będą uwzględnione. Rosja karmiła ją ogólnikowymi obietnicami, rzucanymi przez cesarza Mikołaja II podczas rozmów z ambasadorem francuskim w Petersburgu.

Doumergue'owi kazano poczynić starania, by Rosja urzędowo wyraziła zgodę na oderwanie od Niemiec Alzacji i Lotaryngii oraz Saary, a tak że na przekształcenie Nadrenii w nie-

zawisłe państwo „buforowe“

18 stycznia r. 1917 delegacja francuska z Doumergue'em na czele opuściła Paryż. Delegaci pojechali do Londynu, skąd udali się do północnej Szkocji, gdzie wsiadli na krążownik angielski, który zawiózł do Rosji również delegację angielską i włoską. Po dość burzliwej podróży morskiej delegacje wylądowały na Półwyspie Kolskim i z Murmańska pojechały koleją do Petersburga.

3 lutego, już po otwarciu konferencji, Doumergue uzyskał audiencję u cesarza. Posłuchanie trwało dwie godziny. Doumergue początkowo mówił o innych sprawach (usłyszał przy tym od cesarza lekceważące uwagi o armii Stanów Zjednoczonych, które właśnie przystąpiły do wojny) a dopiero po pewnym czasie poruszył to, co go najbardziej obchodziło, tj. kwestię przyszłych zdobyczy terytorialnych Francji oraz utworzenia państwa buforowego nad Renem.

Cesarz od razu oświadczył, że żądania francuskie uważa za słuszne, i tak o nich mówił, jakby gotów się był zgodzić na każdy plan podziału Niemiec.

Dalsze rokowania doprowadziły do podpisania, 14 lutego 1917 r. dokumentu potwierdzającego to stanowisko.

Doumergue niedługo się nim cieszył. Na konferencji dowiedział się o słabości kolosa rosyjskiego. Dowództwo armii rosyjskiej oznajmiło, że jeżeli sojusznicy nie zaopatrzą Rosji w amunicję, nastąpi katastrofa, gdyż posiadane przez Rosję zapasy pocisków normalnych i naboju karabinowych wystarczą najwyżej na dwa tygodnie.

Jednocześnie w stolicy wyraźnie wisiło w powietrzu coś groźnego. Delegaci odczuwali to i starali się jak najprędzej zakończyć obrady i wziąć nogi za pas.

Ambasador francuski wydał obiad, na który zaprosił m. in. przywódców liberałów rosyjskich. Po rozmowach

z nimi Doumergue rzekł do sekretarza: „Musimy wyjechać stąd, bo inaczej zaskoczy nas rewolucja“.

Zdażył wydostać się z Rosji przed wybuchem rewolucji. Ale ledwo przy-

był do Francji przekonał się, że słusznie przyspieszył wyjazd z Petersburga. Wrócił do Paryża 3 marca, 7 zaś nadeszły pierwsze wiadomości o rewolucji w Rosji.

Austriackie gadanie

Jedno z pism wiedeńskich zamieszcza wyjątki z przedwojennych austriackich rozkazów pułkowych, takich, które pozostały w historii humoru:

„PKT. 1. Odbyte w zimie inspekcje wyszkolenia umocniły mnie w przekonaniu, że teoria spoczywa głównie w rękach podoficerów, na czym cierpi nierównowaga wyszkolenia. I tak dla przykładu, w piątej kompanii słońce obraca się dookoła ziemi, w dwunastej kompanii ziemia naokoło słońca, a w ósmej kompanii słońce wraz z ziemią dookoła księżyca.“

Żądam od panów dowódców batalionów, by sprawy te w najkrótszym czasie uzgodnili i przedłożyli w tym

względnie jednolite dla wszystkich kompanii wnioski.

PKT. 2. Regulamin służby wewnętrznej pozostawia także niejedno do życzenia. Słabo wyszkolone są: W bojażni Bożej, 1, 3, 6 i 12-ta kompanie, w zachowaniu się w razie choroby 2 i 7-ma, w zachowaniu się wobec nieprzyjaciela 14-ta, w miłości ojczyzny 4, 8 i 11-ta.

Zarządzam, by te braki jaknajrychlej zostały uzupełnione. Zwłaszcza ci ludzie, którzy szwankują w miłości ojczyzny, winni być doszkalani praktycznie codziennie od 6-tej do 8-mej po południu, by w krótkim czasie osiągnąć w całym pułku jednakowy poziom miłości ojczyzny“.

Przedłużenie ruchu tramwajowego na lini Nr. 4

Dyrekcja Krakowskiej Miejskiej Kolei Elektrycznej podaje do wiadomości,

Największy sportowy dziennik węgierski Nemezt Sport zazwyczaj najlepiej poinformowany o kwestiach serskich przynosi w dniu wczorajszym serskich przynosi sensacyjną wiadomość, pozwalającą mieć nadzieję, że najbliższe mistrzostwa bokserskie Europy odbędą się w roku 1939 w Polsce. Nemezt Sport zaznacza, że rozpoczęte zostały pertraktacje pomiędzy międzynarodową federacją amatorską a P. Z. B., mające doprowadzić do przeniesienia mistrzostw z Irlandii do Polski. Warunkiem decydującym, ma być odpowiednia hala o pojemności około 10.000 widzów.

mości, że normalny ruch tramwajowy na nowo wybudowanym odcinku linii nr. 4 do ul. Piastowskiej rozpocząć się w sobotę dnia 18 bm. o godzinie 14-tej. Wozy kursować będą w odstępach 5-minutowych.

Pierwszy wóz odjeżdżać będzie od Józefa Piłsudskiego o godzinie 7.00, od ul. Piastowskiej o godz. 7.11.

Ostatni wóz od ul. Józefa Piłsudskiego o godz. 21.50, od ul. Piastowskiej o godz. 22.01.

Reklama dźwignią handlu

BIURO 518/37
BUCHALTERYJNO-REWIZYJNE
I. Grünbauma
Kraków, Floriańska 44, II p. 17a
Tel. Nr. 181-69
Zakłada księgi — sporządza bilanse, rozliczenia — nadzór, porady buchalteryjne i przyjmuje również prace na prowincji
KUPON UPRAWNIAJĄCY DO BEZPŁATNYCH PORAD

Sprzedaz

SWETRY zakupisz najtaniej przy dużym wyborze, w firmie „MAGAZYN POLSKI“ **KRAKÓW, DŁUGA 50**, Swetry damski modelowe 3.90, 6.50, 10.50, Męskie 2.50, 4.50, 6.90. Dziecięce 1.50, 2.50, 4.50. Kapelusze męskie okazjennie po 4.80. Buciki dziecięce 2.50, 4.50.

PARCELA PRZY UL. MAZOWIECKIEJ uzbudowanie, jak kanał, wodociąg i światło elektr., szer. frontu 10.80, gł. 21.60 — og. 216 m — za 1 mtr. kwadr. 40 zł.

KOŁDRY w wielkim wyborze poleca najtaniej pracownia kołder M. Scheina, Kraków, Rynek gł. 11.

WYŻYMACZKI „Parlakon“ najlepsze z 5-cioletnią gwarancją, poleca na spłaty miesięczne po pięć złotych: SATTLER, Kraków, Stradom 18, tel. 147-51. 490/37

FORTEPIANY, PIANINA, STROJ, KONSERWUJE najtaniej, stroiciel ROM, Kraków, Bożego Ciała 10 m. 9. Tel. 143-79.

UWAGA! DOM MEBLOWY KRAKÓW SZESKA 9, I. p. poleca nowoczesne urządzenia, gwarantowanej jakości, na bardzo wygodnych warunkach zapłaty. Ceny niskie.

TAPCZANY, otomany, materace, poduszki, łóżka polowe. — Przyjmuje wszelkie reperacje. Zakład tapicerski BARDACHA, KRAKOWSKA 44. Tel. 174-83. 91/37

KOŁDRY, koce, białiznę pościelową, najtaniej poleca Eisen, Kraków, Sławkowska 2.

„**BROKAT**“ GRODZKA 33 w podwórzu. Największy wybór materiałów i przyborów gorsetowych.

NA SEZON SZKOLNY, po cenach rekordowo niskich **MUNDURKI** do szkół powszechnych i gimnazjalnych żeńskich i męskich, nadto wielki wybór **CHAŁATÓW** przepisowych i **PLASZCZY** oraz wszelkie artykuły w zakres konfekcji dziecięcej wchodzące, poleca **KONFEKCJA DZIECIĘCA**, FLORIAŃSKA 28, w sieni. 119/37

PREZERWATYWY pierwszorządne z 3-letnią gwarancją wysyła na całą Polskę — **PERFUMERIA** Kraków, Marka 20, telef. 154-81. Tuzin zł 1.50 i 2.50. Dyskrecja zapewniona. Przy załączeniu ogłoszenia, 1 szt. do tuz. bezpłatnie. 108/37

Kupno

MIEJSKIE ZAKŁADY CERAMICZNE Kraków — Plac Szczepański 5. Telef. 114-72, polecają wyborowe **wapno**, cegłę maszynową I. kl. i wszelkie materiały bud. 122/37

OSZCZĘDZASZ DUŻO

kupując suknie tylko

w firmie

FABER — SZEWSKA 4.

Lokale

TRZY POKOJE, KUCHNIA II. p. Starowiślna 19 w Krakowie do wynajęcia zaraz. Dozorca wskaże, telefon 148-32 od 8—10 rano.

SZUKAM pokojuumeblowanego najchętniej z centralnym ogrzewaniem. Zgłoszenia: Telefon 184-85.

SKLEP, ŚW. MARKA 27 W KRAKOWIE do wynajęcia zaraz za czynszem z góry. Wiadomość: Starowiślna 19, I. p. m. 8, telefon 148-32, od 8—10 rano.

LOKAL PARTEROWY tylny, jasny 5/6 m. Starowiślna 19 w Krakowie do wynajęcia zaraz na biuro i cichy przemysł. Dozorca wskaże. Telefon 148-32 od 8—10 rano. i

Wolne posady

WSPÓLNIK DO ANTYKWARIATU w Katowicach poszukiwany. Potrzebna gotówka do powiększenia interesu i uruchomienia czyteln. Duże możliwości. Oferty: pod „3.000“ — Katowice, skrytka pocztowa 608.

Nauka — wychowanie

SKŁAD FORTEPIANÓW HELENY SMOLARSKIEJ, przeniesiony Kraków, Sławkowska 4, telefon 143-65.

SPECJALISCI, WIELOLETNI KOREPETYTORZY, przygotowują do matury zewnętrznej, egzaminów wstępnych, konkursowych własną metodą pod gwarancją. Kurs klasy trzecziesięczny, telefon 138-98.

SZKOŁA MUZYCZNA Im: St. Moniuszki Kraków, Mikołajska 32, telef. 176-16. **WPISY** od 11—13 i od 16—19. Wszelkie przedmioty. — Pełne zniżki koleżowe.

ANGIELSKIEGO

KARMEL

KOLETEK 3

Różne

„**RAZOL**“ goli bez brzytwy najsilniejszy zarost w ciągu kilku minut.

„**RAZOL**“ specjalny dla Pań usuwa zbyteczne nieestetyczne owłosienia.

Ponadto propagujemy „**BELLLOT**“, który usuwa włosy wraz z cebulką.

Schönwald, Kraków, Dietla 51. (Niekrepujące wejście przez sieć na lewo)

CHIROMANTA JASNOWIDZ BOLSAMOS **PRZYJECHAŁ** do Krakowa przyjmuje od 10—8, Zwierzyniecka 11 m. 12 front, II. p. **ZDOLNYCH AKWIZYTORÓW DO ZBIERANIA OGŁOSZEŃ** w poczytnym czasopiśmie poszukuje się na b. dobrych warunkach. Panowie z tej branży zechcą zgłosić się do Adm. Krak. Kuriera Wiecz. Kraków Mikołajska 3.

KRAWAT zakupisz najtaniej w specjalnym składzie krawatów „**RECORD CRAVATES**“ Kraków, Floriańska 35. Własna wytwórnia. — Hurt. Detal. Tel. 143-68. 146/37

CHORZY NA PRZEPUKLINĘ. Długoletni sp. **CHORZY NA PRZEPUKLINĘ**. DŁUGOLETNI SPECJALISTA M. LANDAU, KRAKÓW DIETLA 44 I. P. WYKONUJE OPASKI PRZEPUKLINOWE, RÓŻNEGO RODZAJU SUSPENSORIA, OPASKI PO OPERACJI SŁEPEJ KISZKI. PRZYJMUJE WSZELKIE REPERACJE. POSIADA LICZNE PODZIĘKOWANIA.

OGŁOSZENIA: Rozmiar strony druku: Wysokość 410 m/m, szerokość 270 m/m. — Podstawą obliczenia jest jeden milimetr, w jednym łamie. Strona dzieli się na 4 łamy. Ceny ogłoszeń w złotych: I. strona w 1 łamie za 1 m/m zł 1.25. Tekst II—VII strony zł 1.—. Za tekstem zł 0.50. Nadesłane za 1 m/m w 1 łamie zł 0.75. Nekrologi w tekście do 60 m/m w 1 łamie zł 20.—, 2 łamach zł 30.—. Ogłoszenia drobne za słowo 0.10. Dla poszukujących pracy w drobnych za słowo 0.05. Matrymonialne za słowo w drobnych zł 0.15.

Najmniejsze ogłoszenie drobne liczymy za 1 słów. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25 procent.

Redaktor odpowiedzialny i wydawca: August Comber.

Drukarnia „Monopol“ w Krakowie.